

מחונן ליחידת לימוד להוראת מחוננים

שם יחידת ההוראה המוערכת: _____

שם כותב היחידה: _____ שם המעריך: _____

השאלה הכללית של המחונן: באיזו מידה יחידת ההוראה הנבדקת מתאימה להוראת תלמידים מחוננים (במרכז יום העשרה) בגיל הרלוונטי, בהתאם לעקרונות בהוראת תלמידים מחוננים?

ישנן דרישות קדם בסיסיות מיחידת ההוראה שאינן מופיעות במחונן: שהיא בעלת מבנה הולם, מקורית, אינה כוללת מרכיבים המסכנים או פוגעים בתלמידים, אינה כוללת חומרים שהם חלק מתכנית הלימודים הרגילה בבתי הספר וכד'. אם את/ה סבור/ה שהיחידה אינה עומדת בדרישות בסיסיות עליך לציין זאת ולהימנע מהערכת היחידה.

כיצד עובדים עם מחונן? יש לקרוא את הקריטריון ולאחריו את דרגות היישום מן החלשה ('במידה מועטה'), אל החזקה, יש להחיל את דרגת היישום הגבוהה ביותר החלה באופן מלא על יחידת ההוראה הנבדקת (כך שזו שמעליה אינה חלה או חלה באופן חלקי בלבד).

יתכן שקריטריון נתון במחונן אינו רלוונטי. במקרה כזה יש לסמן X על הקריטריון עצמו.

קריטריון	4 - במידה רבה מאוד	3 - במידה רבה	2 - במידה בינונית	1 - במידה מועטה
1	באיזו מידה יש ביחידת ההוראה מרכיבי תוכן פתוחים? (שאלות גדולות שאין עליהן תשובה נתונה, בעיות מתמטיות או מדעיות שעדיין לא נפתרו, שאלות ערכיות...)	יש בתכני יחידת ההוראה שאלות מרכזיות פתוחות אך יש גם ידע או מידע סגורים ונתונים.	יש בתכני יחידת ההוראה שאלות פתוחות או מרכיבים של חוסר ודאות. אך מרבית התוכן הוא ידע או מידע סגורים ונתונים.	אין בתכני יחידת ההוראה כל שאלות פתוחות או מרכיבים של חוסר ודאות. מדובר בידע או מידע סגורים ונתונים.
2	יחידת ההוראה כוללת מספר פעילויות הדורשות במפורש הפעלת מספר אסטרטגיות חשיבה שונות מסדר גבוה.	יחידת ההוראה כוללת פעילות אחת הדורשות במפורש הפעלת אסטרטגית חשיבה אחת לפחות מסדר גבוה.	יחידת ההוראה מאפשרת הפעלת אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה, אך אין בה פעילויות מפורשות הדורשות זאת.	אין ביחידת ההוראה כל אפשרות או דרישה לאסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה.
3	התלמיד יהיה מסוגל להגיע להכללה על פי דוגמאות פרטיות, ולהקיש את הנלמד לתחומים אחרים ולהסיק מסקנות בין-תחומיות.	התלמיד יהיה מסוגל להגיע להכללה על פי דוגמאות פרטיות, ולהקיש את הנלמד למקרים חדשים באותו התחום.	התלמיד יהיה מסוגל להגיע להכללה על פי דוגמאות פרטיות.	התלמיד לא יהיה מסוגל להגיע להכללה על פי הדוגמאות פרטיות.
4	באיזו מידה יחידת ההוראה היא על נושא מאתגר?	הנושא מאפשר מרכיבים שהם בעלי רמת קושי מעל רמת הגיל של התלמידים והבנתו דורשת חשיבה מעבר לרמת היכולת הנוכחית.	הנושא דורש חשיבה, אך זו רק לעיתים רחוקות קשה לתלמידים מחוננים ברמת גיל זו.	הנושא אינו דורש חשיבה שהחשיבה הנדרשת היא קלה לתלמידים מחוננים בגיל זה.

קריטריון	4 - במידה רבה מאוד	3 - במידה רבה	2 - במידה בינונית	1 - במידה מועטה	
5	באיזו מידה יחידת ההוראה עוסקת במושגים או שאלות כלליים או על-תחומיים ("שינוי", "זמן" וכד')?	השאלה היסודית המניעה את יחידת ההוראה מנוסחת באופן מפורש במונחים שהם כלליים ועל-תחומיים.	ניתן להציג את יחידת ההוראה כמונעת על ידי שאלה המנוסחת באופן מפורש במונחים שהם כלליים ועל-תחומיים, אם כי שאלה זו אינה מוצגת לתלמידים באופן מפורש.	יחידת ההוראה נוגעת בעקיפין בשאלה, שאינה מנוסחת באופן מפורש, שהיא כללית או על-תחומית.	
6	באיזו מידה יחידת ההוראה עוסקת בדרכי המחקר והחקירה בתחום הדעת?	יחידת הלימוד מאזכרת באופן מפורש את דרכי המחקר או החקירה בתחום הדעת.	יחידת הלימוד מאפשרת להבין את דרכי החקירה או המחקר בתחום הדעת, אך אינה עושה זאת במפורש.	היחידה אינה עוסקת בדרכי החקירה והמחקר בתחום כלל.	
7	באיזו מידה יחידת ההוראה מעודדת השקעת מאמץ יעיל בלמידה עצמאית או בלמידת חקר? (חקר, תכנון ניסויים וביצועם, איסוף מידע, קריאה עצמאית...)	יש ביחידה מרכיבים של למידה עצמאית או למידת חקר, אך אלה אינם יעילים לגמרי או שעיקר הנושא נלמד בלעדיהם.	יש ביחידה מרכיבים של למידה עצמאית או למידת חקר, אך אלה מעטים ושוליים למאמץ הלמידה ביחידה.	אין ביחידה מרכיבים של למידה עצמאית או למידת חקר.	
8	באיזו מידה יחידת ההוראה מתייחסת לתלמידים כבעלי ידע או כבעלי ערך ביצירת הידע? (כלומר, יש בה מרכיבים מהותיים של למידה פעילה – תכנון ניסויים, העלאת השערות, פתרון בעיות...)	היחידה מבוססת על כך שהתלמידים נדרשים להשתמש בידע קודם שלהם ושהם שותפים פעילים ושווים בגילוי ויצירת המורה הידע. אינו אלא מנחה.	היחידה כוללת מרכיבים מהותיים שבהם התלמידים נדרשים להשתמש בידע קודם שלהם או שהם שותפים פעילים בגילוי ויצירת הידע.	היחידה מתבססת בעיקר על הוראה פרונטאלית או שהיא כוללת רק מרכיבים שוליים של למידה פעילה.	היחידה אינה מתייחסת לידע קודם שיש לתלמידים ואינה מפעילה אותם ביצירת הידע, כל הידע נמצא בידי המורה ומועבר לתלמידים הפאסיביים.
9	באיזו מידה יחידת ההוראה מעודדת שיתוף פעולה ביצירת, גילוי או רכישת הידע? (חקר קבוצתי, ג'יקסו, ניסויים בקבוצות, דיון בקבוצות או במליאה וכד').	יחידת ההוראה כוללת לפחות מרכיב מרכזי אחד של עבודה משותפת הדורשת שיתוף פעולה ביצירת, גילוי או רכישת הידע.	יחידת ההוראה כוללת פעילות מוגבלת בשיתוף פעולה או שפעילות זו שולית יחסית מבחינת תהליך הלמידה.	יחידת ההוראה אינה כוללת כל עבודה בשיתוף פעולה או שעבודה זו אינה קשורה לתוכן.	
10	באיזו מידה נושא יחידת ההוראה הוא רב-תחומי או בין-תחומי?	יחידת ההוראה משלבת תכנים לפחות משני תחומי דעת שונים הקשורים מהותית לנושא יחידת ההוראה.	יחידת ההוראה מבוססת על תחום דעת אחד, אך היא מאזכרת תחומי דעת נוספים שאינם מהותיים לנושא.	יחידת ההוראה אינה חורגת מתחום דעת אחד.	

קריטריון	4 - במידה רבה מאוד	3 - במידה רבה	2 - במידה בינונית	1 - במידה מועטה
11	באיוז מידה יחידת ההוראה שילבה או קישרה בין תחומים שונים?	המורה פירט דוגמאות מתחומים שונים המקבילות לעקרונות החומר הנלמד.	המורה ציין כי התחום הנלמד דומה לתחומים אחרים, אולם לא פירט.	המורה לא קישר בין התחום הנלמד לתחומים אחרים.
12	באיוז מידה נושא יחידת ההוראה הוא נושא מרכזי בתחום הדעת?	הנושא מעסיק חוקרים, מדענים או אינטלקטואלים והוא אחד הנושאים החשובים בתחום הדעת.	הנושא דורש התמחות להבנתו או להבנת חשיבותו ולכן מעסיק חוקרים, מדענים או אינטלקטואלים מעטים יחסית.	הנושא אזוטרי או שולי וכמעט אינו מעסיק חוקרים, מדענים או אינטלקטואלים.
13	באיוז מידה נושא יחידת ההוראה הוא נושא מסקרן?	הנושא הוא בעל עניין אינטלקטואלי כלשהו לציבור הרחב.	הנושא בעל עניין אינטלקטואלי מועט או שהוא נושא הדורש התמחות רבה.	הנושא חסר עניין אינטלקטואלי (הוא לגמרי חווייתי).
14	באיוז מידה דורשת יחידת הלימוד התמודדות ערכית עם הנושא הנלמד?	יחידת הלימוד דורשת שהתלמידים יציעו דילמות ערכיות הקשורות לנושא הנלמד ויסבירו מדוע מדובר בדילמות.	יחידת הלימוד דורשת שהתלמידים ידונו בדילמות ערכיות שהוצעו על ידי המורה.	לכל היותר המורה הציג מספר דילמות ערכיות הקשורות לנושא הנלמד.
15	באיוז מידה מעוררים נושא יחידת הלימוד וההפעלות חשיבה יצירתית?	יחידת הלימוד מכילה או מתייחסת לשאלות המאפשרות פתרונות או דרכי הסתכלות רבים ודורשות חשיבה מקורית ועצמאית, אך ושוליות.	יש ביחידת הלימוד שאלות המאפשרות פתרונות או דרכי הסתכלות רבים ודורשות חשיבה מקורית ועצמאית, אך ושוליות.	הנושא אינו דורש חשיבה עצמאית ואינו מאפשר חריגה מדרך ההסתכלות הנלמדת.
16	באיוז מידה מכילה יחידת ההוראה למידה שמעודדת הגעה לתוצר יצירתי?	התלמיד יצר או נדרש ליצור בעקבות הלמידה, ז"א להמציא פיתרון יצירתי חדשני על בסיס הלמידה.	הפעילות עוררה את התלמיד לחשיבה יצירתית, אך לחשיבה זו לא חייבת להיות תוצאה בפועל.	התלמיד לא נדרש להיות יצירתי כלל ויכול היה להיות מתבונן פסיבי.
17	באיוז מידה יחידת ההוראה מעודדת ייצוג הידע הנרכש במגוון דרכים משמעותיות (גרפים, נוסחאות, מפות מושגים, כתיבת חיבור או סיפור, ציור, תנועה וכד')	הידע הנרכש מיוצג בדרך משמעותית אחת נוספת ושונה מן הדרך בה יוצג על ידי המורה.	הידע נרכש מיוצג בדרך אחת נוספת הקרובה או דומה בסוגה לדרך בה ייצג המורה את הידע.	הידע הנרכש מיוצג רק על ידי המורה או על ידי התלמידים רק בדרך בה יוצג על ידי המורה.

